

Regelförenkling för sjöfarten

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen om registrering av båtar för yrkesmässig sjöfart m.m., lag om ändring i sjölagen och lag om ändring i lagen om skatt på energi.

Lagändringarna innebär bl.a. att registreringen av mindre skepp förenklas, att det införs en möjlighet till villkorad registrering i fartygsregistret i syfte att underlätta överföringen av skepp som förvärvats i utlandet och att rätten till skeppsnamn avvecklas. Syftet med de föreslagna ändringarna är att underlätta för sjöfartsnäringen.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 februari 2018.

Behandlade förslag

Proposition 2016/17:205 Regelförenkling för sjöfarten.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Bakgrund	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	5
Utskottets överväganden.....	6
Regeringens lagförslag	6
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	12
Propositionen	12
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	13

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Regeringens lagförslag

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (1979:377) om registrering av båtar för yrkesmässig sjöfart m.m.,

2. lag om ändring i sjölagen (1994:1009),

3. lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2016/17:205 punkterna 1–3.

Stockholm den 10 oktober 2017

På trafikutskottets vägnar

Jessica Rosencrantz

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jessica Rosencrantz (M), Pia Nilsson (S), Suzanne Svensson (S), Edward Riedl (M), Lars Mejern Larsson (S), Tony Wiklander (SD), Sten Bergheden (M), Leif Pettersson (S), Anders Åkesson (C), Jasenko Omanovic (S), Per Klarberg (SD), Nina Lundström (L), Emma Wallrup (V), Robert Halef (KD), Johan Andersson (S), Lotta Finstorp (M) och Lorentz Tovatt (MP).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2016/17:205 Regelförenkling för sjöfarten.

Propositionen tar upp vissa delar av de förslag som har lämnats i en utredningspromemoria. Den 20 januari 2014 slöts en överenskommelse mellan Näringsdepartementet och Stockholms universitet om att låta utreda flera olika frågor om regelförenkling för sjöfarten. Till utredningen knöts en referensgrupp med representanter för Transportstyrelsen, Svenska Bankföreningen, Svensk Sjöfart samt vissa advokater som hanterar frågor om finansiering och registrering av fartyg. Utredningen redovisades den 1 juli 2015 i promemorian Regelförenkling för sjöfarten, vilken därefter remitterades.

Regeringen har inhämtat Lagrådets yttrande, och regeringen har följt Lagrådets förslag, vilket har lett till ändringar i en paragraf och i författningskommentaren. Dessutom har vissa språkliga och redaktionella ändringar gjorts i förhållande till det remitterade förslaget. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

Utskottet behandlade under förra riksmötet regeringens proposition om ett förändrat tillsynssystem för nationella fartyg (prop. 2016/17:135, bet. 2016/17:TU15). Där togs promemorians förslag upp i fråga om certifikatplicht utifrån längdmått, se 3 kap. 1 och 4 §§ fartygssäkerhetslagen (2003:364).

Bakgrund

I syfte att främja den svenska sjöfartsnäringens konkurrenskraft antog den dåvarande regeringen den 17 januari 2013 en handlingsplan för den svenska sjöfartsnäringen (dnr N2013/00342/TE). I den uttalas att sjöfartsnäringen är av stor betydelse för landet. Som exempel nämns att ändamålsenliga sjötransporter är viktiga för exportindustrin och utrikeshandeln. Sjöfartsnäringen utgör även en betydelsefull del av det s.k. maritima klustret. Det konstateras att utveckling och tillverkning av utrustning till fartyg samt driften av hamnar och terminaler kräver erfarenhet av arbete till sjöss. Existensen av en svensk handelsflotta är också av betydelse för Sveriges möjligheter att även i fortsättningen kunna påverka och vara pådrivande i sjöfartsfrågor på internationell nivå, särskilt i miljö- och säkerhetsfrågor.

Handlingsplanen innehåller ett flertal förslag till företagsfrämjande och transportpolitiska åtgärder i syfte att stärka den svenska sjöfartsnäringens konkurrenskraft. Det har bl.a. resulterat i att sjöfartsstödet utvidgats till att omfatta fler fartygskategorier. Vidare har ett tonnageskattesystem införts genom att proposition 2015/16:127 antogs av riksdagen den 28 september 2016 (bet. 2016/17:SkU6, rskr. 2016/17:6). Inom ramen för ett projekt inom

Transportstyrelsen tar man fram nya nationella föreskrifter och genomför ett nytt tillsynssystem. Föreskrifterna bygger på funktionsbaserade krav och syftar till att förenkla för den nationella sjöfartsbranschen och skapa utrymme för ny teknik och innovation. Tillsynssystemet bygger på delegering och egenkontroll, där branschen själv tar ett större ansvar än hittills för tillsynen av svenska fartyg. De lagändringar som behövdes för detta behandlades våren 2017 i regeringens proposition och utskottets betänkande om ett förändrat tillsynssystem för nationella fartyg (prop. 2016/17:135, bet. 2016/17:TU15, rskr. 2016/17:218).

Andra delar av handlingsplanen behandlas i promemorian Regelförenklning för sjöfarten och tas upp i den nu aktuella propositionen. I handlingsplanen anges t.ex. att det finns ett behov av att förenkla vissa bestämmelser i anslutning till fartygsregistret i syfte att förbättra företagsklimatet inom sjöfartsnäringen. Förenklningen tar sikte på olika delar av sjöfartsnäringen. Beträffande de rederier som bedriver storsjöfart är det fråga om att underlätta in- och utflaggning av skepp i samband med köp och försäljningar. För de mindre rederierna, fritidsbåtföretagen och fiskerinäringen handlar det om andra förenklingsbehov. Här finns behov av att förenkla registreringen av mindre skepp i syfte att underlätta framför allt administrationen för de mindre skärgårdsrederierna samt för tillverkare och säljare av fritidsbåtar. Även andra näringar som t.ex. banknäringen berörs av regelförenklningar eftersom registreringen av såväl skepp som båtar är nära kopplad till finansieringen av dem.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslår regeringen vissa lagändringar i syfte att underlätta för sjöfartsnäringen. Regeringen föreslår att registreringen av mindre skepp förenklas. Det ska åstadkommas genom att storleksmåten för indelningen av fartyg i skepp och båtar ändras. Valet av storleksmått innebär i vissa avseenden en anpassning till de nya storleksmått som nyligen antagits av riksdagen när det gäller vissa sjösäkerhetskrav, t.ex. krav på s.k. fartcertifikat (prop. 2016/17:135, bet. 2016/17:TU15, rskr. 2016/17:218). Regeringen föreslår också att det införs en möjlighet till villkorad registrering i fartygsregistret i syfte att underlätta överföringen av skepp som förvärvats i utlandet. Det föreslås vidare att rätten till skeppsnamn avvecklas. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 februari 2018.

Utskottets överväganden

Regeringens lagförslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen om registrering av båtar för yrkesmässig sjöfart m.m., lag om ändring i sjölagen och lag om ändring i lagen om skatt på energi. Utskottet anser att regeringens förslag är väl avvägt och kommer att innebära välkomna lättnader för sjöfartsnäringen.

Gällande rätt

Fartyg vars skrov har en största längd av minst tolv meter och en största bredd av minst fyra meter betecknas som skepp enligt 1 kap. 2 § första stycket sjölagen (1994:1009). Andra fartyg betecknas som båtar. Enligt 2 kap. 1 § sjölagen ska ett skepp som anses som svenskt vara infört i fartygsregistrets skeppsdel. Med registreringen av ett skepp följer även en skyldighet att skriva in äganderätten samt en rätt att inteckna skeppet och upplåta panträtt på grund av denna. Systemet med pantsättning genom inteckningar finns inte för båtar. Båtar får i stället handpantställas eller pantsättas i den ordning som föreskrivs i lösöreköpslagen (1845:50 s. 1). I praktiken löser man ofta kreditfrågor i samband med en försäljning genom att båten säljs med ett äganderättsförbehåll eller genom att köparen ställer en annan säkerhet.

Vid förvärv av ett skepp från utlandet kan inte skeppet registreras i det svenska fartygsregistret så länge det inte slutgiltigt har avregistrerats i det utländska registret (2 kap. 25 § sjölagen).

Ett skepp som registreras i fartygsregistrets skeppsdel måste enligt 1 kap. 6 § sjölagen ha ett namn. Namnet måste tydligt särskilja sig från andra skeppsnamn. Namnet får heller inte göra intrång i ett särpräglat namnskick som används av en annan skeppsägare. Det finns även en rätt att ansöka om förbehåll av skeppsnamn enligt 2 kap. 5 § sjölagen.

Propositionen

Villkorad registrering

Regeringen konstaterar att ett praktiskt problem när man förvärvar skepp från utlandet är att skeppet inte kan registreras i det svenska fartygsregistret så länge det inte är avregistrerat i det utländska registret. Ibland kräver det utländska fartygsregistret ett bevis om att registrering har skett i det svenska registret för att kunna besluta om en slutgiltig avregistrering av skeppet.

Köparen och säljaren riskerar därmed att försättas i en situation där överföringen av skeppet mellan registren omöjliggörs.

Regeringen föreslår därför att en möjlighet till villkorad registrering ska införas i sjölagen i syfte att underlätta överföringen av skepp som förvärvats i utlandet till det svenska fartygsregistret. På ansökan ska ett skepp villkorligt registreras i det svenska fartygsregistrets skeppsdel under en period om högst en månad om det är nödvändigt för att skeppet ska kunna slutgiltigt avregistreras i det utländska registret. Den villkorade registreringen innebär att fartyget ansetts som svenskt och att svenska myndigheter övertar tillsynen över skeppet. En villkorad registrering ska enligt regeringens förslag inte medföra någon rätt till inskrivning av äganderätten eller inteckningar. En villkorad registrering ska särskilt antecknas i fartygsregistrets skeppsdel. Har fartyget inte slutgiltigt avregistrerats i det utländska registret när den utsatta tiden löper ut ska den villkorade registreringen förfalla. Detta ska också gälla i fråga om villkorad registrering i det svenska fartygsregistrets skeppsbyggnadsdel av skepp under byggnad som har förvärvats från utlandet.

Rätten till skeppsnamn avvecklas

I propositionen framhåller regeringen att det kan ifrågasättas om det finns skäl att upprätthålla kravet på att särskilja skeppsnamn. Dessutom anför man att det finns skäl att i samband med att bestämmelsen i 1 kap. 6 § sjölagen ändras införa en skyldighet för registermyndigheten att avslå en ansökan om att införa ett skeppsnamn som kan väcka anstöt. Transportstyrelsen uppges redan i dag avslå sådana ansökningar, men utan ett direkt lagstöd.

Regeringen föreslår därför att kravet på att ett skeppsnamn ska kunna särskiljas och rätten till inskrivning av förbehåll av skeppsnamn ska utmönstras. Enligt förslaget ska det samtidigt införas en regel som innebär att ett skeppsnamn som är ägnat att väcka anstöt inte ska få godkännas av registermyndigheten.

Mindre skepp och båtar

Regeringen gör bedömningen att registreringen och kreditgivningen när det gäller mindre skepp i dagsläget framstår som kostsam och administrativt svårhanterlig. Enligt regeringens bedömning talar det för att det finns ett behov av att förenkla det nuvarande systemet. Regeringen menar att marknaden bör kunna hantera kreditgivningen när det gäller mindre skepp på något annat sätt.

Det faktum att registrerings- och sjösäkerhetsreglerna inte är anpassade till varandra ger enligt regeringens bedömning upphov till en rad negativa effekter när det gäller de mindre skeppen, i synnerhet fritidsskeppen. Fartyg som framstår som likvärdiga beträffande såväl storlek som fartresurser kan i dag komma att behandlas enligt helt olika regler. Bestämmelserna om å ena sidan registrering av fartyg och å andra sidan sjösäkerhet bör enligt regeringen därför bättre anpassas till varandra.

Definitionen av skepp ändras

Regeringens avsikt är att förenkla bestämmelserna om registrering av mindre skepp. Därför föreslår man att definitionen av skepp ändras så att bara fartyg med en största skrovlängd som överstiger 24 meter ska anses utgöra skepp. I fråga om båtar som har en största skrovlängd mellan 15 och 24 meter införs ett krav på obligatorisk registrering i fartygsregistrets båtdel oavsett om de används yrkesmässigt eller för fritidsändamål.

En ändring av den nuvarande indelningen av fartyg i skepp och båtar skulle indirekt kunna komma att ändra förutsättningarna för skattebefrielse för bränsle enligt lagen (1994:1776) om skatt på energi. Regeringen anser dock att man inte bör göra någon ändring i det här avseendet och föreslår därför att det i den lagen markeras att den indelningen i skepp och båtar som används där avser endast den lagen.

Ikraftträdande

Regeringen menar att det är angeläget att de föreslagna lagändringarna träder i kraft så snart som möjligt. Samtidigt innebär förslaget bl.a. att vissa anslutande förordningar och myndighetsföreskrifter behöver ändras. Regeringen föreslår därför att de föreslagna lagändringarna ska träda i kraft den 1 februari 2018.

Övergångsbestämmelser

Regeringen föreslår slutligen att båtar som till följd av den äldre definitionen av skepp är registrerade i fartygsregistrets skeppsdel ska överföras till fartygsregistrets båtdel. Detta ska dock inte gälla om man sökt eller har fått beviljat en inteckning i båten före ikraftträdandet. Upphör en sådan båt att besväras av inteckning efter ikraftträdandet ska den omedelbart överföras. Överföringen ska enligt förslaget meddelas till ägaren på lämpligt sätt. Så länge en båt till följd av sökt eller beviljad inteckning fortfarande är upptagen i fartygsregistrets skeppsdel ska den enligt regeringens förslag behandlas som ett skepp. Nya inteckningar ska dock inte få beviljas.

Ett skeppsbygge som ska bli ett fartyg med en största skrovlängd som inte överstiger 24 meter och som vid ikraftträdandet är registrerat i fartygsregistrets skeppsbyggnadsdel ska enligt regeringens förslag inte tas bort ur det registret på grund av sin skrovlängd och ska även fortsättningsvis behandlas som ett skeppsbygge. Om en inteckning gäller, söks eller beviljas i ett sådant skeppsbygge ska bestämmelserna om registrering i fartygsregistrets skeppsdel tillämpas. Om båten registreras i fartygsregistrets skeppsdel, ska enligt förslaget även en inteckning som gäller i bygget och en införing som rör inteckningen föras över dit.

Mot bakgrund av det stora antalet objekt som är aktuella bör det under en övergångsperiod vara möjligt att överföra skepp som ska bli båtar och som saknar inteckningar från skeppsdelen till båtdelen utan att ta hänsyn till inskrivningsdagar. Regeringen föreslår därför att en överföring till båtdelen i

fartygsregistret ska fram t.o.m. den 1 februari 2020 få genomföras utan att man tar hänsyn till reglerna om inskrivningsdagar.

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar regeringens förslag till förenklade regler för sjöfarten och ser mycket positivt på förslagen. Utskottet har tidigare uppmärksammat frågan om förenkling av regler inom sjöfartsområdet, senast i betänkande 2016/17:TU18 där utskottet bl.a. hänvisade till det förslag från regeringen som är aktuellt nu. I betänkandet ställde sig utskottet positivt till fortsatt arbete med att förenkla regler när det kan ske utan att sänka de miljö- och säkerhetsmässiga ambitionerna. Utskottet betonade även att det är viktigt att regelverket bidrar till att underlätta för teknikutveckling och att regelverket är flexibelt och möjligt att anpassa efter rådande förhållanden. Utskottet står givetvis alljämt bakom dessa uttalanden. I betänkandet framhöll utskottet även vikten av att Sverige har en konkurrenskraftig inhemsk sjöfartsnäring. I sammanhanget vill utskottet uppmärksamma uppföljningen av svensk sjöfartsnäring och dess konkurrenskraft (2014/15:RFR9) som utskottets uppföljningsgrupp färdigställde i april 2015. Uppföljningen fokuserade på att belysa vilken effekt som svensk sjöfartspolitik och statliga insatser har haft när det gäller att nå det näringspolitiskt inriktade målet som riksdagen har beslutat för sjöfarten.

När det gäller frågan om villkorad registrering syftar regeringens förslag till att underlätta överföringen av skepp som har förvärvats i utlandet till det svenska fartygsregistret. Förslaget innebär att ett skepp kan vara villkorligt registrerat i det svenska fartygsregistret högst en månad och att registreringen bör avgiftsbeläggas. Utskottet delar regeringens bedömning att villkorad registrering endast bör tillåtas i situationer där det framstår som nödvändigt för att avregistreringen i det utländska fartygsregistret ska kunna slutföras. Den ska inte medföra att ägaren ska ha rätt att skriva in äganderätten eller ta ut inteckningar i skeppet förrän det slutgiltigt har registrerats i det svenska fartygsregistret.

Utskottet kan i sammanhanget konstatera att regeringen uppger att det är nödvändigt att införa ett nytt fartygsregister för att det nya regelverket kring nationellt reglerade fartyg (prop. 2016/17:135, bet. 2016/17:TU15) ska kunna genomföras och fungera. Det nya fartygsregistret utgör enligt regeringen ett led i ett större förenklingsarbete kopplat till en rad olika områden, utöver själva registreringen. Transportstyrelsen är den myndighet som svarar för driften av fartygsregistret och för att ett nytt register utvecklas för att ta hand om de nya reglerna.

När det gäller frågan om rätten till skeppsnamn kan utskottet konstatera att ett skepp som förs in i fartygsregistrets skeppsdel ska ha ett namn som bestäms av ägaren. Samtidigt identifieras i dag skepp huvudsakligen genom ett tilldelat s.k. IMO-nummer. IMO-numret är ett unikt sju-siffrigt nummer som ska finnas på alla havsgående fartyg med eget framdrivningsmaskineri och en bruttodräktighet av 100 eller mer, med undantag för fiske-, fritids- och örlogsfartyg.

Numret tilldelas på uppdrag av Internationella sjöfartsorganisationen (International Maritime Organisation, IMO) och följer fartyget från byggnadsvarvet till dess det skrotas. Vidare kan det konstateras att när fartyg registreras eller förses med tillfällig nationalitetsbeteckning tilldelar Transportstyrelsen fartyget en igenkänningssignal. Ett registrerat fartyg ska ha registerbeteckningen varaktigt fäst på lätt tillgänglig plats på skrovets insida. På ett registrerat skepp ska namn och hemort vara angivna genom en väl synlig märkning på skrovets utsida. Utskottet har inget att invända mot regeringens förslag som bl.a. innebär att kravet på att ett skeppsnamn ska kunna särskiljas ska avvecklas.

Regeringens förslag innebär att definitionen av skepp förändras i syfte att förenkla bestämmelserna om registrering av mindre skepp. Utskottet är positivt till detta. Förslaget innebär bl.a. att fartyg mellan 12 och 24 meter i fortsättningen inte kommer att behöva eller ens kunna pantsättas genom inteckningar. Utskottet kan ansluta sig till regeringens uppfattning att risken för att det skulle komma att bli svårare att finansiera köp av fartyg mellan 12 och 24 meter får anses som liten. Enligt utredningspromemorian som ligger till grund för propositionen avstår inte sällan bankerna i dag från att kräva säkerhet i mindre skepp genom inteckningar på grund av de höga kostnaderna och den omfattande administrationen av systemet. Till detta bidrar också det faktum att mindre skepp anses utgöra en dålig säkerhet på grund av den osäkra sjöfartsmarknaden.

Utskottet delar vidare regeringens bedömning att det finns behov av att ha en viss kontroll över vem som äger en större fritidsbåt. Utskottet är därför positivt till att det införs ett krav på obligatorisk registrering i fartygsregistrets båtdel för båtar som har en längd mellan 15 och 24 meter oavsett om de används yrkesmässigt eller för fritidsändamål. Detta innebär att ungefär samma fritidsfartyg som i dag anses utgöra skepp skulle komma att bli registreringspliktiga i fartygsregistrets båtdel. Utskottet noterar i sammanhanget också att det av tillsyns- och likabehandlingsskäl blir en viss utvidgning av registreringsplikten till båtar som vanligen finns i Sverige och har en ägare som är utländsk medborgare och bosatt här. Det finns ca 3 300 skepp i fartygsregistrets skeppsdel som är 12,00–24,00 meter, vilket innebär att dessa kommer att beröras av de föreslagna reglerna och betraktas som båtar när de inte längre besväras av inteckning. De föreslagna reglerna medför även att fartyg som är 12,00–14,99 meter och som används till fritidsändamål inte behöver vara registrerade. Det finns i dag ca 1 600 skepp i fartygsregistrets skeppsdel som är 12,00–14,99 meter, och av dessa är ca 1 200 fritidsfartyg. Detta medför att sådana fartyg, om de inte besväras av inteckningar, kan avregistreras. Förslaget innebär att fartyg som är 15,00–24,00 meter blir registreringspliktiga som båtar när de inte besväras av inteckningar.

Utskottet har uppmärksammat att ett problem i samband med förvärv av skepp hittills har varit att det i vissa fall kan vara svårt för en svensk köpare av ett utländskt skepp att styrka att han eller hon är rätt ägare. Transportstyrelsen ställer i dag kravet att köparen ska kunna visa en sammanhängande fångeskedja från det att skeppet byggdes fram till honom eller henne själv. När allt

fler fartyg storleksmässigt kommer att utgöra båtar kommer följaktligen kraven på att kunna visa en obruten fångeskedja som gäller för registrering av skepp att gälla färre fartyg. Enligt utskottets bedömning kommer den föreslagna förändringen att underlätta omsättningen av fritidsbåtar internationellt, vilket kan förväntas vara till nytta för näringen och enskilda fritidsbåtägare. Dessutom kommer samma förändring när det gäller registeravgifter att medföra att fler fartyg än tidigare kommer att åtnjuta de generellt lägre avgifter som gäller för båtar än för skepp. Eftersom båtar inte kan in-tecknas blir någon stämpelskatt inte aktuell.

Utskottet anser sammanfattningsvis att regeringens förslag är väl avvägt och kommer att innebära välkomna lättnader för sjöfartsnäringen. Utskottet föreslår därför att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen om registrering av båtar för yrkesmässig sjöfart m.m., lag om ändring i sjölagen och lag om ändring i lagen om skatt på energi.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2016/17:205 Regelförenkling för sjöfarten:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1979:377) om registrering av båtar för yrkesmässig sjöfart m.m.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i sjölagen (1994:1009).
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (1979:377) om registrering av båtar för yrkesmässig sjöfart m.m.

Härigenom föreskrivs att rubriken till lagen (1979:377) om registrering av båtar för yrkesmässig sjöfart m.m. samt 4 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Lag om registrering av båtar för yrkesmässig sjöfart m.m.

Lag om registrering av båtar

4 §¹

I fartygsregistrets båtdel *skall* föras in varje båt som anges i andra stycket, om båten används yrkesmässigt till befordran av gods eller passagerare, till bogsering eller bärgning, till fiske eller annan fångst eller till uthyrning till allmänheten och båtens skrov har en största längd av minst fem meter. Även mindre passagerarbåtar skall föras in i fartygsregistrets båtdel, om de är konstruerade så att de kan föra fler än tolv passagerare.

Första stycket gäller varje båt som

1. skall anses som svensk enligt 1 kap. 1 § eller 1 b § första stycket sjölagen (1994:1009),

2. vanligen finns i Sverige och vars ägare är bosatt här, eller

3. uppfyller de förutsättningar som anges för skepp i 2 kap. 1 § andra stycket 1 sjölagen och vars ägare anmäler båten för registrering.

I fartygsregistrets båtdel *ska* föras in varje båt vars skrov har en största längd av minst 15 meter och som

1. ska anses som svensk enligt 1 kap. 1 § eller 1 b § första stycket sjölagen (1994:1009),

2. vanligen finns i Sverige och vars ägare är bosatt här, eller

3. uppfyller de förutsättningar som anges för skepp i 2 kap. 1 § andra stycket 1 sjölagen och vars ägare anmäler båten för registrering.

Utöver detta ska varje båt som uppfyller förutsättningarna i första stycket 1, 2 eller 3, utom i fråga om skrovets största längd, föras in i fartygsregistrets båtdel om båten används yrkesmässigt

1. till befordran av passagerare och är konstruerad för att föra fler än tolv sådana eller vars skrov har en största längd av minst fem meter,

2. till befordran av gods, till bogsering eller bärgning eller till uthyrning till allmänheten och båtens skrov har en största längd av minst fem meter, eller

3. i havet till fiske eller annan

¹ Senaste lydelse 2001:379.

fångst eller om den används i sådant syfte i andra vattendrag än havet och båtens skrov har en största längd av minst fem meter.

Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från kravet på registrering i fartygsregistrets båtdel för båtar som ägs av staten och som används uteslutande för statsändamål.

Regeringen får efter överenskommelse med främmande makt förordna om registreringsplikt även för annan fiskebåt än som avses i första stycket.

Regeringen får, efter överenskommelse med främmande makt, meddela föreskrifter om registreringsplikt även för annan fiskebåt än som avses i andra stycket 3.

Denna lag träder i kraft den 1 februari 2018.

2 Förslag till lag om ändring i sjölagen (1994:1009)

Härigenom föreskrivs i fråga om sjölagen (1994:1009)¹ dels att 2 kap. 5 § ska upphöra att gälla, dels att 1 kap. 2 och 6 §§ och 2 kap. 15, 24 och 25 §§ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap 2 §²

Fartyg, vars skrov har en största längd av *minst tolv meter och en största bredd av minst fyra* meter, betecknas skepp. *Annat* fartyg kallas båt.

Den myndighet som regeringen bestämmer (registermyndigheten) *skall* med hjälp av automatiserad behandling föra ett register, benämnt fartygsregistret, där informationen *skall* vara uppdelad i

1. en skeppsdel som innehåller uppgifter om svenska skepp,
2. en båtdel som innehåller uppgifter om båtar som registrerats enligt lagen (1979:377) om registrering av båtar *för yrkesmässig sjöfart m.m.*,

3. en skeppsbyggnadsdel som innehåller uppgifter om skepp under byggnad i Sverige.

Fartyg, vars skrov har en största längd *som överstiger 24* meter, betecknas skepp. *Andra* fartyg kallas båt.

Den myndighet som regeringen bestämmer (registermyndigheten) *ska* med hjälp av automatiserad behandling föra ett register, benämnt fartygsregistret, där informationen *ska* vara uppdelad i

2. en båtdel som innehåller uppgifter om båtar som registrerats enligt lagen (1979:377) om registrering av båtar,

6§³

Ett skepp som förs in i fartygsregistrets skeppsdel *skall* ha ett namn. Namnet bestäms av ägaren. *Det skall tydligt skilja sig från andra skeppsnamn i fartygsregistrets skeppsdel och får inte göra intrång i ett särpräglat namnskick, som används av en annan skeppsägare.*

Registermyndigheten får förelägga ägaren att inom en viss tid bestämma ett namn *som uppfyller*

Ett skepp som förs in i fartygsregistrets skeppsdel *ska* ha ett namn. Namnet bestäms av ägaren. *Ett namn som är ägnat att väcka anstöt får dock inte registreras.*

Registermyndigheten får *besluta att förelägga* ägaren att inom en viss tid bestämma ett namn. *Ett*

¹ Senaste lydelse av 2 kap. 5 § 2001:384.

² Senaste lydelse 2001:384.

³ Senaste lydelse 2001:384. Ändringen innebär bl.a. att tredje stycket upphävs.

kraven i första stycket. I föreläggandet får vite sättas ut.

Namnet får ändras endast om skeppet eller större andel i skeppet än hälften övergår till en ny ägare eller om det finns särskilda skäl för det.

beslut om föreläggande får förenas med vite.

2 kap. 15 §⁴

Registerärenden är ärenden om

1. registrering eller avregistrering av skepp eller skeppsbygge,
2. inskrivning av förvärv av skepp eller skeppsbygge,
3. in-teckning i skepp eller skeppsbygge,
4. *inskrivning av förbehåll om skeppsnamn, och*
5. annan införing i fartygsregistrets skepps- eller skeppsbyggnadsdel som görs på grund av föreskrift i en lag eller annan författning.

Registerärenden tas upp på inskrivningsdag. Sådan hålls till klockan tolv varje måndag, tisdag, onsdag, torsdag och fredag, som inte är helgdag. Som helgdag anses även midsommarafton, julafton och nyårsafton. En anmälan eller ansökan som kommer in efter klockan tolv anses gjord följande inskrivningsdag.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om registrerings- och inskrivningsförfarandet och får därvid föreskriva skyldighet för ägare av skepp samt tillverkare och ägare av registrerat skeppsbygge att till registermyndigheten anmäla förhållanden som myndigheten behöver känna till för en ändamålsenlig registerföring.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för ägare av skepp samt tillverkare och ägare av registrerade skeppsbyggen att till registermyndigheten anmäla förhållanden som myndigheten behöver känna till för en ändamålsenlig registerföring.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela ytterligare föreskrifter om registrerings- och inskrivningsförfarandet.

⁴ Senaste lydelse 2001:384.

24 §⁵

En ansökan enligt 4 § att inskrivning av villkorlig äganderätt *skall* avföras ur registret *skall* avslås om bestämmelsen i 20 § första stycket inte har iakttagits eller om det inte visas att förvärvaren förlorat sin rätt.

En anmälan av ett skepp eller skeppsbygge för avregistrering *skall* avslås om bestämmelsen i 20 § första stycket inte har iakttagits eller om grund för åtgärden inte finns enligt 6 §. Vid avregistrering med anledning av förvärv *skall* bestämmelserna i 23 § första stycket 4–10 och andra stycket tillämpas.

En ansökan om att skeppsnamn *skall* skrivas in i eller avföras ur fartygsregistrets skeppsdel *skall* avslås, om bestämmelsen i 20 § första stycket inte har iakttagits eller om det inte finns någon förutsättning för åtgärden enligt 5 §.

En ansökan enligt 4 § att inskrivning av villkorlig äganderätt *ska* avföras ur registret *ska* avslås om bestämmelsen i 20 § första stycket inte har iakttagits eller om det inte visas att förvärvaren förlorat sin rätt.

En anmälan av ett skepp eller skeppsbygge för avregistrering *ska* avslås om bestämmelsen i 20 § första stycket inte har iakttagits eller om grund för åtgärden inte finns enligt 6 §. Vid avregistrering med anledning av förvärv *ska* bestämmelserna i 23 § första stycket 4–10 och andra stycket tillämpas.

En ansökan om att skeppsnamn *ska* skrivas in i eller avföras ur fartygsregistrets skeppsdel *ska* avslås, om bestämmelsen i 20 § första stycket inte har iakttagits.

25 §⁶

Om ett utländskt skepp har blivit svenskt eller begärts registrerat här, får det föras in i fartygsregistrets skeppsdel endast om det visas att skeppet inte är infört i motsvarande register i sitt tidigare hemland eller att det kommer att avföras ur ett sådant register med verkan från den dag då det registreras här i landet.

Är skeppet nybyggt utomlands *skall* det dessutom visas att rätt till skeppet inte är inskriven i skeppsbyggnadsregister i *vederbörande främmande stat* eller att sådan rätt kommer att avföras med verkan från den dag då skeppet registreras *här i landet*. Detta gäller också i fråga om införing i det svenska fartygsregistrets skeppsbyggnadsdel av skepp under byggnad som har förvärvats från utlandet.

Är skeppet nybyggt utomlands *ska* det dessutom visas att rätt till skeppet inte är inskriven i skeppsbyggnadsregister i *det landet* eller att sådan rätt kommer att avföras med verkan från den dag då skeppet registreras *i Sverige*. Detta gäller också i fråga om införing i det svenska fartygsregistrets skeppsbyggnadsdel av skepp under byggnad som har förvärvats från utlandet.

På ansökan kan dock ett skepp villkorligt registreras i det svenska

⁵ Senaste lydelse 2001:384.

⁶ Senaste lydelse 2001:384.

fartygsregistrets skeppsdel under en period om högst en månad om det är nödvändigt för att skeppet ska kunna slutgiltigt avregistreras i det utländska registret. Det ska antecknas i fartygsregistrets skeppsdel att registreringen är villkorad. En sådan registrering medför inte någon rätt till inskrivning av äganderätten eller inteckningar. Har fartyget inte slutgiltigt avregistrerats i det utländska registret när den utsatta tiden löper ut förfaller den villkorade registreringen. Detta gäller också i fråga om villkorad registrering i det svenska fartygsregistrets skeppsbyggnadsdel av skepp under byggnad som har förvärvats från utlandet.

Om ett skepp eller skeppsbygge skall avregistreras för att registreras utomlands, skall på sökandens begäran beslutas att egendomen skall avföras ur registret den dag då den förs in i det utländska registret. Avregistreringen får verkan från dagen för den nya registreringen.

Om ett skepp eller skeppsbygge ska avregistreras för att registreras utomlands, ska det på sökandens begäran beslutas att egendomen ska avföras ur registret den dag då den förs in i det utländska registret. Avregistreringen får verkan från dagen för den nya registreringen.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 februari 2018.
 2. Båtar som är registrerade i fartygsregistrets skeppsdel ska överföras till fartygsregistrets båtdel.
 3. Vad som sägs i punkt 2 gäller dock inte om inteckning sökts eller beviljats i båten före ikraftträdandet. Upphör sådan båt att besväras av inteckning efter ikraftträdandet ska en överföring omedelbart ske. Överföringen ska på lämpligt sätt meddelas ägaren.
 4. Så länge en båt till följd av punkt 3 fortfarande är upptagen i fartygsregistrets skeppsdel ska den fortsatt behandlas som ett skepp. Nya inteckningar får dock inte beviljas.
 5. Ett skeppsbygge som ska bli ett fartyg med en största skrovlängd som inte överstiger 24 meter och som vid ikraftträdandet är registrerat i fartygsregistrets skeppsbyggnadsdel ska inte avföras ur det registret på grund av sin skrovlängd och ska fortsatt behandlas som ett skeppsbygge. Om en inteckning gäller, söks eller beviljas i ett sådant skeppsbygge tillämpas bestämmelserna om registrering i fartygsregistrets skeppsdel. Om båten registreras i fartygsregistrets skeppsdel, ska även en inteckning som gäller i bygget och en införing som rör inteckningen föras över dit.

6. Upphör en båt som avses i punkt 5 att besväras av inteckning, ska den omedelbart överföras till fartygsregistrets båtdel. Överföringen ska på lämpligt sätt meddelas ägaren.

7. En båt som till följd av punkt 5 är upptagen i fartygsregistrets skeppsdel ska fortsatt behandlas som ett skepp. Nya inteckningar får dock inte beviljas.

8. Sådan överföring som avses i punkt 2, 3 och 6 får fram till och med den 1 februari 2020 genomföras utan beaktande av reglerna om inskrivningsdagar.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 6 § lagen (1994:1776) om skatt på energi ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

6 §

Med skepp *förstås* fartyg vars skrov har en största längd av minst tolv meter och en största bredd av minst fyra meter. Med båtar avses andra fartyg.

Med skepp *avses i denna lag* fartyg vars skrov har en största längd av minst tolv meter och en största bredd av minst fyra meter. Med båtar avses andra fartyg.

Denna lag träder i kraft den 1 februari 2018.